

LATVIJAS REPUBLIKA
VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBA

Nodokļu maksātāja reģistrācijas kods 90000043403, Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201
Tālrunis 64207120, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv, www.valmierasnovads.lv

Datums skatāms laika zīmogā. Nr.4.1.8.3/25/___

Valsts kase
Smilšu iela 1
Rīga, LV1919

VADĪBAS ZIŅOJUMS
Valmierā, Valmieras novadā

Juridiskā adrese

Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201

Pakļautības, darbības veids

Valmieras novada pašvaldība (turpmāk – Pašvaldība) ir atvasināta publiska persona.

2024.gadā Pašvaldības domi (19 deputāti) vada:

Jānis Baiks	domes priekšsēdētājs (no 01.07.2021.)
Ričards Gailums	domes priekšsēdētāja vietnieks attīstības, sadarbības un sociālajos jautājumos (no 01.07.2021.)
Guntis Gladkins	priekšsēdētāja vietnieks infrastruktūras un uzņēmējdarbības jautājumos (no 01.07.2021.)
Jānis Olmanis	priekšsēdētāja vietnieks izglītības, kultūras un sporta jautājumos (no 01.07.2021.)

Normatīvie akti, kas regulē iestādes pamatdarbību

Pašvaldības institucionālo sistēmu un darba organizāciju nosaka pašvaldības nolikums - Valmieras novada pašvaldības 01.07.2021. saistošie noteikumi Nr.1 "Valmieras novada pašvaldības nolikums", bet ar 20.02.2024. - saistošie noteikumi Nr.118 "Valmieras novada pašvaldības nolikums", Pašvaldība savā darbībā pamatojas Latvijas Republikas spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, Pašvaldības domes lēmumiem, domes priekšsēdētāja un viņa vietnieku, Pašvaldības izpilddirektora un viņa vietnieku rīkojumiem un norādījumiem.

Pašvaldības 2024.gada pārskats sniedz informāciju par norisēm Pašvaldības darbā, īstenotajiem finanšu politikas pasākumiem un budžeta līdzekļu izlietojumu Pašvaldības funkciju izpildei.

Iestādes galvenās funkcijas

Valmieras novads – otrs lielākais novads Latvijā (starp visām pašvaldībām – septītā lielākā) pēc iedzīvotāju skaita, bet novada administratīvais centrs Valmiera ir devītā lielākā starp valstspilsētām un ir nozīmīgs ekonomiskais, rūpniecības, kā arī izglītības, sporta un kultūras centrs.

Pašvaldība pilda Pašvaldību likumā noteiktās funkcijas, kuru izpildei ir izveidotas iestādes, ir līdzdalība kapitālsabiedrībās un biedrs biedrībās un dibinātājs nodibinājumos¹. Pašvaldībā uz pārskata sagatavošanas brīdi ir izveidotas 33 komisijas, tostarp apakškomisijas, vairākas padomes un darba grupas.

Valmieras novada attīstība ir balstīta ilgtspējīgas attīstības plānošanas dokumentos: Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2038.gadam un Valmieras novada attīstības programma 2022.-2028.gadam (apstiprināta

¹ Valmieras novada pašvaldības nolikums, <https://likumi.lv/ta/id/324752-valmieras-novada-pasvaldibas-nolikums>

27.10.2022., līdz tam - atbilstoši spēkā esošajiem apvienoto pašvaldību ilgtspējīgas attīstības dokumentiem) un Teritorijas plānojumu (24.11.2022. uzsākta Valmieras novada teritorijas plānojuma izstrāde, līdz tā apstiprināšanai - atbilstoši spēkā esošajiem apvienoto pašvaldību teritorijas plānojumiem). Pašvaldības 2024.gada uzdevumi aptvēra visas novada attīstībai nozīmīgās nozares. Kā viens no svarīgākajiem uzdevumiem pārskata gadā bija ES fondu jaunā plānošanas perioda projektu pieteikumu sagatavošana un apstiprināto projektu īstenošanas uzsākšana, Atveseļošanas fonds, Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai, Eiropas Sociālais fonds, Interreg programmas u.c.

Pašvaldības darbība tiek veikta atbilstoši standarta LVS ISO 9001:2015 prasībām, kas nodrošina gan augstāku organizācijas darbības efektivitāti un atbilstību normatīvo aktu prasībām, gan organizācijas un vadības procesu, kā arī sniegto pakalpojumu kvalitātes nepārtrauktu uzlabošanu. Atbilstoši standarta LVS EN ISO 50001:2018 prasībām organizēta energopārvaldības sistēma. Pašvaldības uzticamību, pašāvēību un ticamību simbolizē arī pasaules mērogā atpazīstamā Bureau Veritas sertifikācijas zīme, kas attēlo iegūto sertifikātu, atzīstot pašvaldības izcilību un apņemšanos turpināt uzlabot pakalpojumu kvalitāti.

Galvenie notikumi, kas ietekmējuši iestādes darbību pārskata gadā

01.01.2025. Valmieras novada iedzīvotāju skaits ir 53 009 cilvēki², gadu iepriekš 53 486 iedzīvotāji. Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk – NVA) apkopotie statistiskās dati liecina, ka Valmieras novadā bezdarba līmenis³ 31.12.2024. bija 3,1% no iedzīvotāju skaita darbspējas vecumā jeb reģistrēts 541 bezdarbnieks, bet Valmieras pilsētā – 2,9 % jeb 397 bezdarbnieki. Šis rādītājs ir zemāks par valstī esošo bezdarba līmeni – 4,0 %, kā arī vidēji Vidzemes reģionā – 3,7 %.

24.02.2022. Krievijas Federācija iebruka un uzsāka karadarbību Ukrainas teritorijā, iznīcinot infrastruktūru un iniciējot Ukrainas civiliedzīvotāju izceļošanu uz citām valstīm, tostarp Latviju. Notiekošā kara darbība Ukrainā ir nesusi globālas ekonomiskās pārmaiņas visā pasaulē, tostarp Latvijā, ietekmējot arī Pašvaldībai veicamās funkcijas. Uz pārskata sagatavošanas brīdi Valmieras novadā joprojām ir izmitināti Ukrainas civiliedzīvotāji, pamatā sievietes un bērni. Pašvaldība sniegusi un turpinās sniegt gan materiālu, gan nemateriālu atbalstu – gan novadā izmitinātajiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, gan infrastruktūras un pakalpojumu nodrošināšanai Ukrainā.

Pašvaldība, tās iestādes arī 2024.gadā sastapās ar hibrīdkara izpausmēm, un lai pilnveidotu zināšanas un iesaistīto pušu sadarbību, uzlabotu to rīcībspēju krīzes situācijās, 2024.gadā organizētas vairākas dažādu līmeņu apmācības civilās aizsardzības un drošības jautājumos.

Lai gan karadarbība Ukrainā būtiski ietekmēja iedzīvotāju un pašvaldības ikdienu - paaugstinātās pakalpojumu un izejmateriālu, tostarp, energoresursu, cenas, aktīva bija uzņēmējdarbības vide, tostarp, industriālo parku izveide un turpinājās investoru un investīciju ražošanai piesaiste, tika iniciētas un ieviestas dažādas atbalsta iespējas dažādām iedzīvotāju grupām, kultūras, sporta, tūrisma u.c. norises.

Tika pabeigts darbs pie ar komunistisko totalitāro režīmu un PSRS okupācijas varu saistītu ielu nosaukumu izvērtēšanas un Pašvaldības dome 28.03.2024. pieņēma lēmumu par ielu nosaukumu maiņu Valmierā, Sedā, Burtniekos, Matīšos un Valmiermuižā.

Būtiskas pārmaiņas iestādes darbībā

Pašvaldības dome lēmusi par vairāku izglītības iestāžu reorganizāciju – 28.12.2024. domes sēde nolemts par Burtnieku pirmsskolas izglītības iestādes “Sienāzītis” pievienošanu Burtnieku Ausekļa pamatskolai un par Rūjienas Mākslas skolas pievienošanu Rūjienas Mūzikas skolai. Abu minēto iestāžu reorganizācijas process (pievienošana) pabeidzama ne vēlāk kā 31.07.2025.

Turpinājās darbs pie kultūras programmas koncepta “Dinamiskā pilsēta” ar definētiem 3 galvenajiem virzieniem kultūras jomas attīstībai novadā - starptautiski, laikmetīgi un iesaistoši. Turpinājās laikmetīgās mākslas centra KURTUVE darbība, līdz Valmieras teātra ēkas pārbūves pabeigšanai (2024.gada rudens) tai esot Valmieras drāmas teātra pagaidu mājvietai.

Pašvaldības dome ir apstiprinājusi vairākus stratēģiskas nozīmes plānošanas dokumentus energopārvaldības jomā - Valmieras novada Ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plānu 2030.gadam, tādējādi apņemoties aktīvi veicināt klimata mērķu sasniegšanu un kā galveno nosakot sasniegt klimata neitralitāti līdz 2050.gadam, un Valmieras novada energopolitiku, kas nosaka, ka Klimata pārmaiņu mazināšana ir Valmieras novada pašvaldības visaptverošas

² <https://www.pmlp.gov.lv/lv/media/12627/download?attachment>;

³ <https://www.nva.gov.lv/lv/2024gads>

energo pārvaldības uzdevums, kas paveicams, Valmieras novadā paplašinot EN ISO 50001:2018 standartam atbilstošu energo pārvaldības sistēmu. 2024.gadā turpinājās darbs pie šo mērķu sasniegšanas un uzdevumu izpildes. Jaunu šķēdas katlumāju Rietekļa ielā 1, Valmierā izbūvēja AS "Valmieras enerģija", tādējādi sekmējot pāreju uz vietējas izcelsmes atjaunīgo energoresursu izmantošanu siltumapgādē, kā arī mazinātu energonabadzību un stiprinātu energoneatkarību.

Sekmējot pielāgošanos klimata pārmaiņām, 2024.gadā turpināta atpūtas vietu pie ūdenstilpēm labiekārtošana (Gaujas krastā Strenčos, Vaidavā). Uzsākta Valmieras valstspilsētas Gaujas labā krasta zaļās infrastruktūras izveide gājēju un velotaku tīklojuma pilnveidošanai un plūdu risku novēršanai. Uzsākta Burtnieku parka infrastruktūras sakārtošana. Tiek turpināta vēsturisko dzelzceļa līniju pārveide par zaļajiem veloceļiem. Ieviesta depozīttrauku sistēma kultūras pasākumos. Sniegts ieguldījums pašvaldības ēku energoefektivitātes uzlabošanā - pakalpojumu centrs Rencēnos, karstumsalu mazināšanai tiek izstrādāts būvprojekts Cēsu iela 4, Valmierā stāvlaukumam, tādējādi sniedzot ieguldījumu sagaidāmo karstuma viļņu un ekstrēma karstuma negatīvās ietekmes mazināšanai. Pašvaldība uzsākusi plāna izstrādi zili zaļās infrastruktūras attīstībai Valmieras pilsētā, kā arī vadlīniju izstrādi zaļo principu ieviešanai pašvaldības kultūras pasākumos un ilgtspējīgai plastmasas izmantošanai pašvaldībā. Ar mērķi samazināt elektroenerģijas patēriņu, novadā turpinājās publisko teritoriju ielu apgaismojuma inženiertīklu pārbūve un gaismekļu nomaiņa uz energoefektīviem.

Valmierā atklāts SIA "Vidzemes slimnīca" jaunais Vidzemes Rehabilitācijas centrs, kura mērķis ir būtiski paplašināt medicīniskās rehabilitācijas pakalpojumus gan ambulatorajiem, gan stacionārajiem pacientiem.

Ar mērķi turpināt attīstīt uz iedzīvotāju un sadarbību vērstu pārvaldību, kā arī ievērojot nepieciešamību nodrošināt efektīvu Pašvaldības pārvaldes darbu, Pašvaldības dome 27.06.2024. lēma par dalību Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas projektā "Pakalpojumu sniegšanas reformas atbalsts" un pieteikumu Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru izveidei" par 7 jaunu Valsts un pašvaldību vienoto klientu centru izveidi. Tie darbosies izmantojot bibliotēku tīklu un turpmāk pakalpojumus varēs izmantot Ēvelē, Vecatē, Ramatā, Ipiķos, Lodē, Vilpulkā un Jērcēnos.

Lai veicinātu sabiedrības līdzdalību Pašvaldības darbā, arī 2024.gadā tika īstenotas aktivitātes ar iedzīvotāju iesaisti - līdzdalības budžets, iedzīvotāju iniciatīvu projektu konkurss un regulāras tikšanās ar iedzīvotājiem.

Paredzamie notikumi, kas varētu būtiski ietekmēt iestādes darbību nākotnē

Ekonomikas ministrija "Latvijas ekonomikas attīstības pārskatā" norādījusi, ka 2024. gadā ekonomikas attīstību turpināja ietekmēt ģeopolitiskā situācija un nenoteiktība, eksporta mērķa tirgu lēna atkopšanās.⁴ Savukārt 2025. gadā ekonomikas aktivitāte atsāks pieaugt nedaudz straujāk – par 2,6 %. Atsaucoties uz starptautisko organizāciju prognozēm, 2025. gadā globālā ekonomiskā vide nedaudz uzlabosies, kas sekmēs aktivitātes atjaunošanos Latvijas eksportā. Situāciju eirozonā, tostarp Latvijā, uzlabos arī zemākas procentu likmes, kas palīdzēs stiprināt patēriņu, nekustamā īpašuma tirgu un būvniecību. Būtisku ietekmi uz Latvijas ekonomiku veidos arī Eiropas Savienības fondu investīciju pieaugums, kā arī veiktās reformas konkurētspējas stiprināšanā, tostarp zemāki darbaspēku nodokļi un citi faktori. Tāpat pārskatā norādīts, ka "lai sasniegtu izvirzītos mērķus, tiek sniegts būtisks atbalsts mūsu uzņēmēju produktivitātes, digitalizācijas, energoefektivitātes, eksportspējas un konkurētspējas kāpināšanai. Uzņēmējdarbības konkurētspējas paaugstināšanai paredzētie līdzekļi tiek novirzīti industriālo zonu, jaunu darba vietu ar augstu pievienoto vērtību radīšanai, augstas pievienotās vērtības investīciju piesaistīšanai, ekonomikas transformācijai un eksportspējas atbalstam".

Lai sasniegtu ilgtermiņa attīstības mērķi – nodrošinātu iedzīvotāju labklājības pieaugumu, Pašvaldības viens no galvenajiem uzdevumiem ir turpināt attīstīt uzņēmējdarbību, īpaši akcentējot ražošanu, nodrošināt dzīvojamā fonda piedāvājumu, uzlabot novada infrastruktūru un sekmēt inovācijas dažādās jomās (uzņēmējdarbība, ēku energoefektivitātes uzlabošana, izglītība, sociālā aizsardzība un citi), 2024.gadā un turpmākajos gados gan industriālo teritoriju, gan novada kopējai attīstībai plānots gan turpināt, gan uzsākt jaunus nozīmīgus projektus, izmantojot ES struktūrfondu, valsts un pašvaldības budžeta līdzekļus.

2024.gadā turpinājās gan esošo industriālo teritoriju attīstība, gan topošā Valmieras Industriālā parka attīstības projekta pieteikuma sagatavošana, projekta kopējās izmaksas lēšot ~ 24,5 miljonu eiro apmērā, tostarp 20 miljonus eiro paredzot piesaistīt no Attīstības un noturības mehānisma plāna finansējuma. Projekta gaitā tiek veidots nacionālas nozīmes industriālais parks, izveidojot pilnvērtīgi un neatkarīgi darboties spējīgu industriālās teritorijas infrastruktūru Valmieras novadā, kā arī piesaistīt investorus, sekmējot ar augstu pievienoto vērtību un uz eksportu orientētu darba vietu radīšanu, tādējādi mazinot reģionālās attīstības atšķirības starp Rīgas reģionu un pārējo Latvijas teritoriju. Par projekta īstenošanu

⁴ <https://www.em.gov.lv/lv/media/20526/download?attachment> – Latvijas ekonomikas attīstības pārskats

Pašvaldība ar Centrālo finanšu un līgumu aģentūru 18.01.2024. noslēdza Vienošanos par Eiropas Savienības Atveseļošanas fonda projekta ieviešanu Nr.3.1.1.3.i.0/1/23/A/CFLA/008.

Pašvaldības dome 24.08.2022. pieņēma lēmumu "Par zemas īres mājokļu būvniecību" konceptuāli atbalstot Pašvaldībai un SIA "Valmieras Namsaimnieks" iesaistīties zemas īres mājokļu būvniecības projekta īstenošanā. Balstoties uz šo, tika veikta SIA "Valmieras Namsaimnieks" pamatkapitāla palielināšana, ieguldot tās pamatkapitālā vairākus nekustamos īpašumus – zemes vienības, ir noslēgts pilnvarojuma līgums (ar noteikto pilnvarojumu uz 50 gadiem) ar SIA "Valmieras Namsaimnieks" par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojuma sniegšanu par īres mājokļa nodrošināšanu māsaimniecībām Valmieras valstspilsētā, kā arī norit aktīvs īres namu būvniecības process, ko paredzēts pabeigt 2025.gada rudenī.

Savukārt, ar mērķi nodrošināt Pašvaldības autonomās funkcijas, tostarp, rūpēties par kultūru un sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību un organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, Pašvaldības dome 28.04.2022. ir pieņēmusi lēmumu "Par valstij piederošu nekustamo īpašumu pārņemšanu". Ar minēto lēmumu paredzēts lūgt Ministru kabinetam bez atlīdzības nodot Pašvaldības īpašumā vairākus nekustamos īpašumus, zemes vienības Valmiermuižā, kuru īpašnieks ir valsts Tieslietu ministrijas personā. Uz pārskata sagatavošanas brīdi Ministru kabineta rīkojums joprojām ir izstrādes/saskaņošanas procesā Tieslietu ministrijā⁵.

Vienlaikus pašvaldība turpināja darbu pie tai piederošo nekustamo īpašumu apzināšanas, izvērtēšanas, dokumentācijas sakārtošanas un pašvaldības funkciju izpildei nevajadzīgo – atsavināšanas, bet avārijas, vidi degradējošā vai bīstamā stāvoklī esošo – demontāžas.

Tiek attīstīti atjaunīgās saules enerģijas parki (SES) Valmieras pievārtē tika izbūvēta vērienīga saules elektrostacija – Valmieras SES, saražojot zaļo enerģiju 7,1 MW SES (6900 MWh/gadā). Papildus tam tika uzsākta vēja elektrostaciju (VES) izveide, kurām ierosinātas ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras, atbilstoši Vides pārraudzības valsts biroja lēmumiem. Vēja parka izveidei Skaņkalnes un Vecates pagastos, Valmieras novadā, tiek izstrādāti lokālpārplānojumi, kas groza Mazsalacas novada teritorijas plānojumu 2013.–2024. gadam un Burtnieku novada teritorijas plānojumu 2012.–2024. gadam. Pēc Vides pārraudzības valsts biroja 2023. gada 16. augusta lēmuma Nr. 5-01/14/2023 tika uzsākts ietekmes uz vidi novērtējums plānotajam vēja elektrostaciju parkam "Valmiera–Valka" un tā saistītās infrastruktūras projektam Valmieras novada Plāņu pagastā un Valkas novada Vijciema un Valkas pagastos. Tāpat tika izstrādāts lokālpārplānojums, kas groza Rūjienas novada teritorijas plānojumu 2012.–2024. gadam, vēja parka "Lode" izveidei Lodes pagastā, Valmieras novadā.

Turpināsies koncepta "Dinamiskā pilsēta" īstenošana, tādējādi stiprinot un izmantojot Valmieras novada kultūras potenciālu. Pašvaldība turpina arī savu iesaisti arī Nacionālajā veselīgo pilsētu tīklā, nodrošinot daudzveidīgus veselības veicināšanas pasākumus dažādām iedzīvotāju grupām. Pašvaldība uzsākusi mājokļu vides pieejamības pasākumu nodrošināšanu desmit personām, ar invaliditāti un kustību traucējumiem.

2024.gadā veikta inženierkomunikāciju (ūdenssaimniecības inženiertīklus un ar ūdens sagatavošanu saistītās tehnoloģiskās iekārtas un aprīkojumu) - maģistrālo tīklu ieguldīšana SIA "Valmieras ūdens" pamatkapitālā, tai turpmāk veicot šo tīklu uzturēšanu un attīstību. 2024.gada oktobrī Pašvaldības dome lēma par vienota tarifa noteikšanu visiem SIA "Valmieras ūdens" ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotājiem visā SIA "Valmieras ūdens" pakalpojumu sniegšanas teritorijā nošķirtajās centralizētajās ūdensapgādes sistēmās un nošķirtajās centralizētajās kanalizācijas sistēmās (Valmieras valstspilsētā, Strenču un Sedas pilsētā un Jērcēnu, Plāņu (t.sk. Jaunklidzis), Brenguļu (t.sk. Cempi), Kauguru (t.sk. Kauguri, Mūrmuiža), Trikātas un Valmieras pagastā (t.sk. Valmiermuiža)). 2024.gada oktobrī Pašvaldības dome lēma par konceptuālu rīcību vienota tarifa noteikšanai visiem ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotājiem Valmieras novada administratīvajā teritorijā, tādējādi atbalstot vienota tarifa noteikšanu visiem ūdenssaimniecības un pakalpojumu lietotājiem Pašvaldības SIA "RŪJENAS SILTUMS", Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "KOCĒNU KOMUNĀLĀ SAIMNIECĪBA" un SIA "Valmieras ūdens" sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas teritorijās ar 2027.gadu.

2025.gada 7.jūnijā notiks pašvaldības domes vēlēšanas.

Būtiski riski un neskaidri apstākļi, ar kuriem iestādes saskaras

⁵ https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts?search

Pašvaldība uz 31.12.2024. ir darba devējs 3102 darbiniekiem, tostarp izglītības iestādēs nodarbināti 2182 darbinieki jeb 70%, bet 920 jeb 30% pārējās iestādēs⁶. Liels izaicinājums Pašvaldībai kā darba devējam ir kvalificēta darba spēka saglabāšana un jaunu speciālistu piesaiste, darba spēka (atsevišķu jomu darbinieki, piemēram, sociālie, inženiertehniskie speciālisti) trūkums. Būtisks faktors ir konkurētspējīgs atalgojums, kur ir jākonkurē ar privāto sektoru, kā arī joprojām pastāv ievērojama atalgojuma atšķirība starp Vidzemi un Rīgas reģionu, kas veicina kvalificētu darbinieku migrāciju uz citiem Latvijas reģioniem. Tāpat kā iepriekšējos gados, Pašvaldības 2025.gada budžetā jāparedz ievērojami finanšu līdzekļi, lai īstenotu valsts noteikto pedagogu algu pieaugumu.

Lai uzlabotu Pašvaldības darba efektivitāti, regulāri tiek pārskatīts un izvērtēts Pašvaldības funkciju izpildei nepieciešamais personāla slodžu skaits, amatiem noteiktais pienākumu saturs un apjoms.

Turpinās jaunā izglītības satura ieviešana, kas līdztekus pamatprasmēm nozīmīgās cilvēka darbības jomās (valodas, matemātika un datorzinātnes, dabaszinātņu un inženierzinātņu, sociālā un pilsoniskā, kultūras izpratne un mākslas, veselības un fiziskās aktivitātes) uzsver starpdisciplinārās prasmes, dažādas personības īpašības, attieksmi un noteiktu vērtību sistēmu. Joprojām jaunā satura ieviešana saistīta ar daudziem neskaidriem jautājumiem - skolu tīkla sakārtošana, jaunā finansējuma modeļa ieviešana "Programma skolā", skolu specializācija, valsts ģimnāziju noteikto lomu, pedagogiem nepieciešamo profesionālo pilnveidi, mācību līdzekļu nodrošinājumu.

Negatīvu ietekmi var atstāt arī pedagogu trūkums izglītības iestādēs, kuru nosaka gan pedagogu novecošanās problēma, gan jauno pedagogu trūkums un pedagoga profesijas salīdzinoši zemais prestižs. Izglītības iestādēs Pašvaldībā nodarbināti 1384 pedagogi, tostarp vairāk nekā 49% ir vecumā virs 51 gada, savukārt pedagoģisko darbinieku atbalsta personāls – 66% no 798 darbiniekiem ir vecumā virs 51 gada⁷. Paredzams, ka tuvāko piecu gadu laikā pensijas vecumu sasniegs 184 pedagogi un 152 darbinieki, kas veic pedagoģiskā atbalsta funkcijas, attiecīgi tas ir - 13% no pedagogu kopskaita un 19% no pedagoģiskā atbalsta personāla kopskaita.

Pašvaldības darbu un autonomo funkciju izpildi var ietekmēt normatīvo aktu izmaiņas, tiesu spriedumi, kas skar pašvaldību kompetencē esošus jautājumus un pildāmus darbus.

Pašvaldība vidējā termiņā nevar rēķināties ar stabiliem nodokļu ieņēmumiem un plānot tās attīstību. Stabila valsts vidēja un ilgtermiņa plānošana, skaidri definējot nosacījumus un normu piemērošanu, ir būtiska pašvaldību darbības stabilitātei un reģionu attīstībai, tajā skaitā ES līdzfinansēto un citu investīciju projektu savlaikus īstenošanai. 2024.gadā Pašvaldībām likumā "Par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam" noteikts atlīdzības izmaksu pieauguma ierobežojums (2.6%), kā arī gadījumā, ja veidojas pašvaldību 2025. gada ieņēmumi virs garantētās iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu prognozes, Valsts ieņēmumu dienests tos uzkrāj un 2025. gada pēdējā darba dienā ieskaita Valsts kases norādītā kontā pašvaldību aizņēmumu saistību dzēšanai. Pašvaldības līdz 2026. gada 1. februārim pieņem domes lēmumus par pašvaldības ieņēmumu summas apmēra 2025. gadā virs garantētās iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu prognozes attiecināšanu uz valsts aizdevumu pamatsummu maksājumu dzēšanu, lai Valsts kase nodrošinātu no pašvaldību kontiem automātisko saistību ieturēšanu ne vēlāk kā līdz 2026. gada 20. februārim⁸.

Pašvaldības plānotās nākotnes darbības un ieceres joprojām būtiski var ietekmēt arī Krievijas īstenotā karadarbība Ukrainā. Šīs situācijas ietekmi nākamajos pārskata gados nav iespējams noteikt, jo pastāv liela nenoteiktība par tās ilgumu, kā arī Ukrainas civiliedzīvotāju iespējām un vēlmi atgriezties mītnes zemē – Ukrainā. Ietekmi uz plānotām nākotnes darbībām var radīt arī jaunā ASV prezidenta īstenotā ārpolitikas kursa maiņa.

Pētniecības un attīstības darbi

Izstrādāti un apstiprināti ilgtspējīgas attīstības plānošanas dokumenti: Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2038.gadam un Attīstības programma 2022.-2028.gadam; <https://www.valmierasnovads.lv/dokumenti/valmieras-novada-attistibas-planosanas-dokumenti/>.

Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma Pārejas noteikumu 17.punkts nosaka, ka jaunizveidoto pašvaldību, t.sk. Valmieras novada, teritorijas plānojumi izstrādājami līdz 31.12.2025. Pašvaldības dome 24.11.2022. pieņēma lēmumu Nr.713 (protokols Nr.22, 25.§) "Par Valmieras novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu". Ar šo lēmumu ir apstiprināts arī izstrādes darba uzdevums. <https://www.valmierasnovads.lv/attistiba/teritorijas-planosanas-dokumenti/teritorijas-planojums/>.

⁶ Avots: Centrālās pārvaldes Personāla nodaļa

⁷ Avots: Centrālās pārvaldes Personāla nodaļa

⁸ Likums "Par valsts budžetu 2025. gadam un budžeta ietvaru 2025., 2026. un 2027. gadam"

Saistībā ar Valmieras novada teritorijas plānojuma izstrādi 2024.gadā ir notikušas vairākas darba sapulces par tematisko plānu izstrādēm (ainavu telpas un struktūras plāns, transporta infrastruktūras plāns, apdzīvojuma struktūras, pilsētu un ciemu telpiskās attīstības plāns u.c.).

Uzsākta Dabas aizsardzības plānu izstrāde: Dabas liegumam "Sedas purvs" <https://www.valmierasnovads.lv/projects/dabas-lieguma-sedas-purvs-dabas-aizsardzibas-plana-izstrade/>, dabas liegumam "Burtnieka ezera plavas" <https://www.valmierasnovads.lv/top-jauns-dabas-aizsardzibas-plans-dabas-liegumam-burtnieku-ezera-plavas/>.

2024.gada maijā Pašvaldības dome ir apstiprinājusi Valmieras novada izglītības ekosistēmas attīstības stratēģijas 2024.-2030.gadam. <https://www.valmierasnovads.lv/dokumenti/valmieras-novada-izglitibas-ekosistemas-attistibas-strategija-2024-2030-gadam/>.

2024.gada oktobrī Pašvaldības dome ir apstiprinājusi Valmieras novada Kultūras attīstības stratēģiju 2024. – 2030.gadam. <https://www.valmierasnovads.lv/dokumenti/valmieras-novada-kulturas-attistibas-strategija-2024-2030-gadam/>.

Lai mežu apsaimniekošana pašvaldības mežos būtu ilgtspējīga un pamatota vienotās vērtībās, Pašvaldība ir izstrādājusi un Pašvaldības dome 2024.gada decembrī apstiprinājusi Valmieras novada pašvaldības mežu apsaimniekošanas koncepciju, kas iekļauj pašvaldības mežu raksturojumu un esošā stāvokļa izvērtējumu, meža apsaimniekošanas stratēģiskos mērķus, meža apsaimniekošanas uzdevumus un meža apsaimniekošanas uzraudzības rādītājus. <https://www.valmierasnovads.lv/content/uploads/2025/01/Valmieras-novada-pasvaldibas-mezu-apsaimniekosanas-koncepcija-28.12.2024.pdf>

Lai noskaidrotu iedzīvotāju viedokli par 2024.gadā Valmieras novadā paveikto, kā arī lai veicinātu iedzīvotāju līdzdalību novada attīstībā un iesaisti dažādu norišu plānošanā, tiek organizēta ikgadējā iedzīvotāju aptauja.

Savukārt biedrības "Sabiedrība par atklātību – Delna" (turpmāk – Delna) publicētajā pašvaldību mājaslapu atklātības izvērtējumā "Pašvaldību atklātības indekss 2024"⁹ Pašvaldībai ir izdevies būtiski – par 9 punktiem, uzlabot tās novērtējumu. Delna 2024.gadā veica arī izvērtējumu¹⁰ par 38 pašvaldību Ētikas kodeksiem – Pašvaldība ieguva 25 punktus (no maksimāli 29 iespējamiem), kas ir 6 augstāko pašvaldību novērtējumu skaitā.

Finanšu un instrumentu izmantošana un finanšu risku vadības mērķi, ja tas ir būtiski iestādes aktīvu, saistību un finansiālā stāvokļa novērtēšana

Finanšu vadība ietver lietderīgu un racionālu Pašvaldībai pieejamo līdzekļu izmantošanu atbilstoši pieņemtajiem domes lēmumiem, finanšu resursu nodrošināšanu, budžeta projektu sastādīšanu, pašvaldības budžeta apstiprināšanu un nepieciešamo grozījumu veikšanu, kārtējā gada budžeta izpildi, likviditātes nodrošināšanu un brīvo apgrozāmo līdzekļu pārvaldīšanu.

Pašvaldības dome izveidojusi Budžeta komisiju, kas tai ir tieši pakļauta. Tās darbības mērķis ir Pašvaldības budžeta un budžeta grozījumu projektu izskatīšana un lēmumu par līdzekļu piešķiršanu konkrētām budžeta programmām virzīšana apstiprināšanai Pašvaldības domē. Vienotai izpratnei par Pašvaldības budžeta projekta sagatavošanu un apstiprināšanu Pašvaldībā ir izstrādāti un dome apstiprinājusi noteikumus "Par budžeta izstrādāšanu, apstiprināšanu, izpildi un kontroli Valmieras novada pašvaldībā". Tāpat iekšējos normatīvajos dokumentos ir noteikti kontroles mehānismi. Budžeta līdzekļu racionālu izlietošanu nodrošina veiktie centralizētie iepirkumi saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu, kā arī to izmantošanai un kontrolei Pašvaldība slēdz pilnvarojuma līgumus ar iestāžu/ struktūrvienību vadītājiem, nosakot darījuma summas, kuras nedrīkst pārsniegt, slēdzot saimnieciska rakstura līgumus.

Risku pārvaldība ir viens no iekšējās kontroles pamatelementiem, kas ļauj identificēt riskus, apzināt risku notikumu cēloņus un novērtēt riskus, lai izstrādātu rīcības plānu, kas preventīvi vai korektīvi samazinātu riska pakāpi līdz pieļaujami zemākajam līmenim. Risku izvērtējumu veic ne retāk kā reizi gadā, nepieciešamības gadījumā rīkojot ārkārtas sanāksmes, piemēram, ja atkārtoti jāizvērtē identificētie riski – pirms būtiskām izmaiņām normatīvajos aktos, vadošo darbinieku maiņas, pieņemot lēmumus, kas saistīti ar nepieciešamību ieviest jaunus procesus vai veikt izmaiņas esošajās darbībās u.tml.

⁹ <https://delna.lv/wp-content/uploads/2024/11/PASVALDIBU-ATKLATIBAS-INDEKSS-2024.pdf>

¹⁰ <https://delna.lv/wp-content/uploads/2024/10/ETIKAS-REGULEJUMS-PASVALDIBAS-20241105.pdf>

Pašvaldībā apstiprinātajos KVS procesos tiek norādīti identificētie procesa riski un darbības risku iestāšanās novēršanai. Vairākas reizes mēnesī notiek KVS sanāksmes. Reizi gadā Vadības pārskatā tiek sniegta informācija par veikto rīcību efektivitāti saistībā ar riskiem un iespējām katrā no apstiprinātajiem procesiem. Tāpat Pašvaldībā darbojas iekšējās kontroles sistēma.

Pārskata gadā, ņemot vērā visus ārējos riskus, Pašvaldība turpināja regulāru Pašvaldības budžeta izdevumu pārraudzību un ilgtermiņa finanšu vadību, tādējādi nodrošinot finanšu resursu pietiekamību noteikto Pašvaldības funkciju realizācijai un ir spējusi nodrošināt optimālu finansiālo stabilitāti. Pašvaldībai pārskata gadā absolūtās likviditātes rādītājs (naudas līdzekļi pret īstermiņa saistībām) ir 0,30 un tekošā likviditāte (apgrozāmie līdzekļi – krājumi pret īstermiņa saistībām) ir 0,59, kas liecina par spēju laikā nokārtot maksājumus. Savukārt saistību attiecība pret pašu kapitālu ir 0,38 (optimālais no 0,5 < 1), kas liecina, ka Pašvaldība piesardzīgi izmanto aizņemtus līdzekļus.

2024.gadā Pašvaldība nodrošināja nepieciešamos līdzekļus attīstības projektu, tajā skaitā ES struktūrfondu projektu, finansēšanai, tam piesaistot arī ilgtermiņa Valsts kases aizņēmumus. Pašvaldības pārskata gada faktiskais saistību apjoms uz atskaites perioda beigām sastāda 8.93% no pamatbudžeta ieņēmumiem (bez mērķdotācijām), kas norāda uz to, ka Pašvaldībai ir pietiekama finanšu kapacitāte, lai piesaistītu aizņēmumu līdzekļus visa novada attīstībai svarīgu un neatliekamu investīcijas projektu līdzfinansēšanai.

Pašvaldība plānoja budžetu, tajā skaitā saistības, lai iespēju robežās vairāk līdzekļu ieguldītu investīciju projektos un iespējami īsākā laika posmā aizņēmumus atdotu. Normatīvie akti pieļauj maksimālo aizņēmuma atdošanas termiņu 30 gadi. Pašvaldība parādsaistības sedz 5–15 gadu laikā, atsevišķos gadījumos 20–30 gadu laikā. Pašvaldības galvenais finanšu aizdevējs ir Latvijas Republikas Valsts kase, kas kredītē ilgtermiņa un īstermiņa finanšu darījumus atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai. Pašvaldība 2024.gadā izmantoja iespēju vairākiem ielu infrastruktūras projektiem piesaistīt aizņēmuma līdzekļus. Šajā iniciatīvā tika veikta ceļa darbu pārbūve 14 ielu posmos Valmieras novada pilsētās un novada apvienību teritorijās. Nozīmīgākie – “Raiņa-Valkas-Rubenes ielas Valmierā krustojuma pārveidošana par aplveida krustojumu” un “Rietekļa ielas Valmierā izbūve”. 2024.gadā izmantota iespēja Eiropas Struktūrfondu projektu līdzfinansējumam “Industriālā parka attīstība Valmierā”.

Pašvaldības naudas līdzekļi ir izvietoti sekojošās Latvijas finanšu institūcijās – četrās komercbankās un Valsts kasē.

Pašvaldības konsolidētā budžeta ieņēmumi 2024.gadā sastādīja 108,49 miljonu eiro, tajā skaitā 5,399 miljoni eiro ārvalstu finanšu palīdzība, ES struktūrfondu un valsts budžeta finansētā daļa projektu īstenošanai. Budžeta izdevumu kopsumma pārskata gadā bija 126,507 miljoni eiro, kas ir līdzekļi Pašvaldības funkciju finansēšanai un investīcijām.

Citi publiski pieejami dokumenti par iestādes darbību pārskata gadā

Pašvaldības publiskais gada pārskats par 2024.gadu – uz šī pārskata sagatavošanas brīdi ir izstrādes stadijā, būs pieejams 2025.gada jūlijā.

Ikgadējais Attīstības programmas uzraudzības rādītāju monitorings par 2024.gadu - uz šī pārskata sagatavošanas brīdi ir izstrādes stadijā.

Iedzīvotāju aptaujas rezultāti – uz šī pārskata sagatavošanas brīdi ir anketu apkopošanas stadijā, būs pieejams 2025.gada maijā; <https://www.valmierasnovads.lv/sabiedriba/sabiedribas-lidzdaliba/iedzivotaju-aptauja/>

Valsts kontroles revīziju ziņojumi:

“Pašvaldību rīcības, institūciju sadarbības un publisko investīciju projektu īstenošanas pilnveides iespējas uzņēmējdarbības veicināšanai pašvaldībās”

<https://www.lrvk.gov.lv/lv/revizijas/revizijas/noslegtas-revizijas/vai-pasvaldibu-aktivitates-un-investicijas-veicina-uznemejdaribu>.

Iestāžu/komisiju, kapitālsabiedrību un citu Pašvaldības institūciju pārskati tiek publicēti atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Pārskata gadā un arī uz Vadības ziņojuma sagatavošanas brīdi Pašvaldība ir saņēmusi dažādu ārējo institūciju novērtējumu, piemēram, Aprites ekonomikas indeksa “Ekspertu” novērtējums¹¹, atzinība no Aizsardzības ministrijas par Zemessardzes

¹¹ <https://www.valmierasnovads.lv/valmieras-novads-sanem-aprites-ekonomikas-indeksa-ekspertu-novertejumu/>

atbalstīšanu novadā, konkursā "Reģionu zvaigznes 2024" nominācijā "Savienota Eiropa" Valmieras pilsētas Dienvidu industriālās maģistrāles projekts (3.vieta), konkursā "Latvijas Būvniecības gada balva 2024": Industriālās teritorijas un ražotne: militārās tehnikas ražotne Valmieras Rūpniecības un eksporta parkā (3.vieta), Teritorijas labiekārtojums: Zilākalna skatu tornis un Veselības taka (3.vieta), Inženierbūve (pārbūve): gājēju Vanšu tilts pār Gauju Valmierā (atzinība), Koka būve: Gaujas krasta vidusskolas – attīstības centra jaunā sporta zāle (atzinība). Vairākus novērtējumus saņēmušas arī kapitālsabiedrības, piemēram, SIA "Valmieras ūdens" tika piešķirta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozares balva "Platīna Pele" par inovatīvās skaitītāju sistēmas ieviešanu, bet SIA "ZAAO" saņēma Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta zelta kategoriju 2024. gada Ilgtspējas indeksā un Valsts vides dienesta balvu par vides mērķu īstenošanu atkritumu apsaimniekošanā.

Domes priekšsēdētājs

(personiskais paraksts)

Jānis Baiks